

Mauro Bucci študentom predstavlja svojo snemalno opremo (foto: Manca Filak, ZRC SAZU, 9. 7. 2023).

Študentki med vajo snemanja (foto: Manca Filak, Novi trg v Ljubljani, 10. 7. 2023).

POLETNA ŠOLA VIZUALNE ETNOGRAFIJE Ljubljana, 8.–16. julij 2023

Poletna šola Vizualne etnografije, ki od leta 1997 poteka v okviru Avdiovizualnega laboratorija Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU je oblika izvenšolskega izobraževanja na področju sodobnih metod snemanja avdiovizualnega gradiva, analize in montaže prezentacijskih izdelkov, v prvi vrsti etnografskih filmov. Namenjena je študentom, muzealcem, mentorjem in raziskovalcem, ki bi pri svojem delu želeli uporabljati videokamero. Namen šole je, da z vabljenimi domačimi in tujimi predavatelji širi znanje in izkušnje s področja metodologije in prakse vizualnih raziskav. Slušatelji in slušateljice oz. študentke in študentje (povečini z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo) na desetdnevni delavnici v prostorih ZRC SAZU pod vodstvom mentorjev izdelajo kratek raziskovalni film. Letošnji mentor delavnice je bil italijanski filmski ustvarjalec in neodvisni raziskovalec Mauro Bucci, ki deluje na področju vizualne antropologije. Ukvarja se z možnostmi filmskega medija pri preučevanju in razumevanju človeških izkušenj in kulturnih praks. O etnografskem filmu je pisal v italijanskih in mednarodnih knjigah in publikacijah. Vodil je več seminarjev in delavnic o teoriji in tehnikah reprezentiranja družbenih pojavov v filmu. Gledalci in gledanke so si njegov film *Hotel Splendid* (2016), ki naslavlja tematiko migracij afriških beguncev v Evropo, lahko ogledali leta 2017 na festivalu Dnevi etnografskega filma v Slovenski kinoteki. Ostali mentorji letošnje šole so bili Ana Sarah Lunaček iz Oddelka za etnologijo in kul-

turno antropologijo Univerze v Ljubljani ter Miha Peče in Manca Filak iz Avdiovizualnega laboratorija Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU.

Prve tri dni delavnice so slušateljice in slušatelj (skupno šest udeležencev) poslušali predavanja o etnografskem filmu, longitudinalnih raziskavah s kamero in etiki tovrstnega raziskovanja. Predavatelj Mauro Bucci je govoril predvsem skozi osebno perspektivo snemanja in montaže že omenjenega filma *Hotel Splendid* (2016) ter drugega celovečernega projekta *The Strong Man of Lorang* (»Silak iz Loranga«; 2022). Slušatelj in slušateljice so si ogledali oba filma, po ogledu pa je sledila intenzivna razprava o različnih vidikih snemanja in raziskovanja s kamero, predvsem glede odnosa s protagonisti v filmu. V prvih dneh so imeli udeleženci poleg projekcij in predavanj tudi vaje s kamero, v okviru katerih so morali z nekaj posnetki prikazati določeno dejavnost po lastni izbiri in jo pod vodstvom mentorja montirati. Vaja je bila študentom všeč, saj so lahko na praktičnem primeru lastnih posnetkov prepoznali, na kakšen način bi bilo bolje snemati v prihodnjih dneh delavnice. Po treh dneh teoretičnega uvoda, ki je potekal v prostorih ZRC SAZU, so študentje glede na izbrane teme svoje delo nadaljevali izven učilnice. V parih so snemali na treh lokacijah v Ljubljani, in sicer v antikvariatu Cunjak na Gallusovem nabrežju, v vinoteki Štorija na Trubarjevi ulici ter postavitev razstave v galeriji Dobra-Vaga na mestni tržnici. V naslednjih dveh oz. treh dneh

* Manca Filak, mag. etnologije in kulturne antropologije, mlada raziskovalka, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje; manca.filak@zrc-sazu.si.

Skupinska fotografija slušateljev in slušateljic z Naškom Križnarjem, Miho Pečetom in Maurom Buccijem (foto: Manca Filak, Atrij ZRC, 16. 7. 2023).

so na podlagi praktičnih napotkov za uporabo kamere posneli gradivo za svoje izdelke. Kljub razmeroma krajšem času za snemanje, ki ga omogoča delavnica, so študentje večinoma uspeli ustvariti zelo dober stik s protagonistami in protagonistkami.

Najintenzivnejši del poletne šole navadno nastopi v drugem delu delavnice z montiranjem video gradiva. Tudi tokrat so udeleženci spoznali, kako težko je v razmeroma kratkem času končati film, s katerim bi bili zadovoljni tako avtorji kot tudi mentorji in protagonisti filma. Navadno je v teh dneh pri študentih in študentkah čutiti zagnanost in močan angažma, a tudi utrujenost zaradi celodnevnega dela za računalnikom. V času montaže smo za udeležence delavnice pripravili še posebno projekcijo filma *Skin has Eyes and Ears* (»Koža ima oči in ušesa«) iz leta 2014 ter pogovor z avtorico Danielo Vavrovo, ki je trenutno zapo-

slena kot kuratorica v avstralskem Muzeju Cairns. Film je študentom omogočil vpogled v raznovrstnost pristopov na področju etnografskega filma, zanje pa je bila zanimiva tudi avtoričina izkušnja prepleta snemanja s kamero in raziskovalnega dela, saj je Vavrova svoj film posnela kot del doktorske disertacije z istim naslovom. Končni filmi, ki so bili v družbi Naška Križnarja predstavljeni zadnji dan delavnice, so si različni tako v vsebini kot tudi v pristopih. Ker gre v osnovi za pedagoški proces, so za delavnico pomembne končne evalvacije, kjer študentje slišijo analizo mentorjev, a tudi podelijo lastne izkušnje o delavnici. Na tem mestu se zahvaljujem vsem sodelujočim za vztrajnost in navdih, letošnjemu mentorju Mauru Bucciju ter soorganizatorju, Avdiovizualnemu centru Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

